POLSKI ZWIĄZEK INSTYTUCJI POŻYCZKOWYCH

Warszawa, 11 maja 2020 r.

Polski Związek Instytucji Pożyczkowych
Ul. Wiejska 12, 00-490 Warszawa
kontakt@pzip.pl

Szanowny Pan Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji Budżetu
I Finansów Publiczych, Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z uchwaleniem przez Sejm ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 **(druk senacki 106) (dalej: „Ustawa"),** przesyłam w imieniu Zarządu Polskiego Związku Instytucji Pożyczkowych stanowisko, wyrażające daleko idące **wątpliwości odnośnie do legalności art. 66 Ustawy.**

Art. 66 Ustawy wiążę się bezpośrednio z art. 8 Ustawy, który wprowadza sankcje karne za żądanie przekraczających dwukrotność ustawowych limitów odsetek maksymalnych, odsetek maksymalnych za opóźnienie lub kosztów pozaodsetkowych. Z przyjętej przez Sejm wersji przepisu, określonego w art. 66 Ustawy nie wynika jednak jednoznacznie, że zawiera on dyspozycję analogiczną do tej, która zawiera się w art. 8 Ustawy.

Skoro bowiem w art. 8 Ustawy przewiduje się sankcje karne za żądanie przekraczających dwukrotność ustawowego limitów odsetek maksymalnych, odsetek maksymalnych za opóźnienie oraz kosztów pozaodsetkowych, to również w art. 66 Ustawy powinno być jednoznacznie wskazane, że przestępstwem jest żądanie odsetek maksymalnych, odsetek maksymalnych za opóźnienie oraz kosztów pozaodsetkowych przekraczających dwukrotnie ustalone ustawowo limity. Tymczasem, w uchwalonej przez Sejm wersji przedmiotowego przepisu brakuje takiego doprecyzowania.

Ponadto, hipoteza przepisu, określonego w art. 66 Ustawy, stoi w sprzeczności z fundamentalną zasadą prawa karnego, tj. *lex retro non agit*, albowiem przewiduje ona sankcje karne za wykonywanie legalnych postanowień umów, które zostały zawarte zgodnie z przepisami, obowiązującymi w dniu ich zawarcia.

Skoro zatem w polskim systemie prawa bezsprzecznie funkcjonuje niepodważana dotychczas zasada, iż prawo nie działa wstecz, to w art. 66 Ustawy powinno być jednoznacznie wskazane, że przestępstwem jest żądanie odsetek maksymalnych, odsetek maksymalnych za opóźnienie oraz kosztów pozaodsetkowych przekraczających dwukrotnie ustalone ustawowo limity, które obowiązywały w czasie, w którym doszło do zawarcia umowy. Niestety, w uchwalonej przez Sejm wersji przedmiotowego przepisu brakuje takiego doprecyzowania.

Z treści art. 66 Ustawy nie wynika jednoznacznie ani to, iż jest on zgodny z dyspozycją art. 8 Ustawy, z którego *nota bene* się wywodzi, ani to, że czyni on zadość zasadzie *lex retro non agit*. Ponadto, należy zwrócić uwagę na wysokie ryzyko uznania art. 66 Ustawy za przepis **niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej**, a tj. z art. 32 ust. 2, który stanowi wprost, iż „**Nikt nie może być dyskryminowany w życiu** politycznym, społecznym lub **gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.**" Tymczasem postulowanie takiej zmiany prawa, w wyniku której jedna ze stron życia gospodarczego, działając zgodnie z obowiązującymi przepisami, miałaby zostać uznana *post factum* za przestępcę, wypełnia z całą pewnością znamiona czynu dyskryminującego.

Mając zatem na uwadze podniesione wątpliwości natury zarówno prawno-karnej, jak i konstytucyjnej, należy uznać, iż **najtrafniejszym rozwiązaniem jest skreślenie art. 66 Ustawy i oparcie walki z lichwą na niebudzącym wątpliwości art. 8 Ustawy.**

Paweł Grabowski

Pełnomocnik Zarządu PZIP